

**Управління освіти і науки Волинської обласної державної адміністрації
Комунальний заклад вищої освіти «Луцький педагогічний коледж»
Волинської обласної ради**

Факультет початкової освіти та фізичної культури
Кафедра загальної педагогіки, психології та методики початкової освіти

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО НАПИСАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ
з освітнього компонента «Педагогіка. Історія педагогіки»
на 2025/2026 н.р**

освітній ступінь *бакалавр*
галузь знань *01Освіта/Педагогіка*
спеціальність *014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво)*

Розглянуто на засіданні кафедри
загальної педагогіки, психології
та методики початкової освіти
(протокол № 1 від 27 серпня 2025 р.)

Сергій МАРЧУК

ЛУЦЬК, 2025

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО НАПИСАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Автори: Марчук С. С., Борбич Н. В.

1. Курсова робота як освітній компонент: поняття, мета, завдання

Курсова робота – це навчальне дослідження студента, метою якого є закріпити, поглибити та узагальнити знання, одержані під час вивчення фахових дисциплін і навчитися самостійно застосовувати ці знання щодо комплексного рішення конкретних завдань.

Курсова робота виконується з освітнього компонента «Педагогіка. Історія педагогіки» має **навчально-дослідницький характер**.

Мета написання курсової роботи:

- поглиблення, узагальнення і закріплення теоретичних знань та практичних умінь здобувачів освіти;
- вироблення навичок самостійно працювати з навчальною і науковою літературою, використовувати сучасні інформаційні засоби та технології;
- розвиток творчого підходу до застосування на практиці набутих знань та розв'язування практичних завдань;
- здійснення наукового пошуку при проведенні дослідження;
- вироблення у здобувачів освіти навичок самостійних творчих досліджень;
- виявлення наукових здібностей здобувачів освіти і залучення їх до дослідницької роботи.

У процесі роботи здобувачі освіти вдосконалюють і розвивають такі навички та вміння / компетентності:

- самостійно формулювати потребу дослідження;
- визначати мету, основні завдання, предмет, об'єкт дослідження;
- здійснювати пошук і добір потрібної наукової інформації, планувати її виклад;
- самостійно здійснювати критичний аналіз наукових джерел, передового досвіду, узагальнювати власні спостереження;
- логічно й аргументовано висловлювати свої думки, пропозиції, робити висновки;
- обговорювати методичні розробки і проєктні рішення;
- проводити елементарні дослідження ефективності освітнього процесу в школі відповідно до теми курсової роботи;
- правильно оформлювати науково-довідковий матеріал;
- публічно захищати підготовлену роботу (робити повідомлення, відповідати на запитання, захищати свою позицію тощо).

2. Організація виконання курсових робіт

Курсова робота виконується здобувачами освіти на 4 курсі навчання.

Робота над курсовою роботою проводиться поетапно:

1. Визначення теми дослідження та висвітлення її актуальності.
2. Складання списку літератури з теми дослідження.
3. Складання плану курсової роботи.

4. Вивчення і критичний аналіз літератури з теми дослідження.
5. Написання вступу до курсової роботи.
6. Робота над теоретичною частиною дослідження. Збір фактичного матеріалу.
7. Розробка практичних матеріалів (наочних посібників, діагностичних методик, планів-конспектів уроків, системи вправ, сценаріїв позакласних заходів тощо).
8. Підготовка матеріалів до практичного дослідження на переддипломній практиці (тиражування тестів, анкет, складання таблиць реєстрації результатів дослідження тощо).
9. Проведення досліджень на переддипломній практиці, обробка результатів.
10. Формулювання висновків проведеного дослідження, оформлення додатків до курсової роботи.
11. Обґрунтування розроблених методичних рекомендацій.
12. Завершення оформлення роботи, підготовка до захисту.
13. Захист курсової роботи.

Щорічно на засіданні кафедри обговорюється та затверджується тематика курсових робіт.

Здобувачам освіти надається можливість подавати власні пропозиції щодо тематики курсових робіт на розгляд відповідної кафедри. Після того, як розгляд пропозицій здобувачів освіти і затвердження тем відбулися, здобувачі освіти можуть вибирати теми лише зі списку, запропонованого кафедрою.

Здобувач освіти самостійно визначається із навчальною дисципліною, за якою буде виконувати курсову роботу (з урахуванням переліку навчальних дисциплін, передбачених навчальним планом), і подає відповідну інформацію науковому керівнику не пізніше, ніж до 01 жовтня поточного навчального року.

За кожним здобувачем освіти закріплюється тема курсової роботи, при виборі якої враховуються інтереси і нахили студентів, їхній практичний досвід, матеріали, які вони мають.

Керівники курсових робіт призначаються з числа найбільш кваліфікованих викладачів. У процесі виконання курсової роботи керівник проводить групові та індивідуальні консультації. Керівнику курсових робіт кількох здобувачів освіти, що мають споріднені теми, рекомендується організувати для цих здобувачів консультації, на яких вони отримують настановчі рекомендації і доповідають результати досліджень.

Курсова робота виконується здобувачем освіти під час самостійної роботи.

3. Хід керівництва та контроль

Керівник на першій консультації знайомить здобувачів освіти із тематикою курсових робіт, роз'яснює значення, вимоги до виконання і оформлення, демонструє кращі зразки робіт, повідомляє термін виконання, складає графік консультацій, знайомить з навчально-методичною літературою.

Керівник складає календарні плани виконання курсових робіт для кожного здобувача освіти окремо за визначеною формою (додаток 1), на

основі етапів виконання курсової. Один заповнений екземпляр картки видається здобувачеві освіти з фіксуванням ходу роботи у графі «Примітка».

Поточний контроль за виконанням курсових робіт керівник здійснює в позанавчальний час згідно з графіком консультацій.

Курсова робота здається керівнику на рецензування не пізніше ніж за 2 тижні до її захисту. За несвоєчасне представлення курсової роботи на рецензування студентів знижується загальна оцінка.

У рецензії керівник стисло характеризує курсову роботу, оцінює її теоретичний рівень, доцільність та глибину проведених досліджень, обґрунтованість висновків.

Здобувач освіти допускається до захисту курсової роботи за умови виконання всіх зазначених вимог. Якщо умов не дотримано, курсова робота разом з рецензією повертається здобувачеві освіти, який допрацьовує її з урахуванням зауважень, доопрацьований варіант разом з рецензією подає керівнику для повторної перевірки.

4. Структура курсової роботи

Курсову роботу здобувачі освіти виконують **самостійно**, дотримуючись рекомендованої структури та вимог до технічного оформлення.

Основними складовими композиційної структури курсової роботи у порядку їх розташування є:

- титульний лист;
- зміст; – вступ;
- розділи; – висновки;
- список використаних джерел;
- додатки (якщо вони є).

Титульна сторінка оформляється за зразком, поданим здобувачеві керівником курсової роботи (**додаток 2**).

Виклад матеріалу курсової роботи здійснюється **українською мовою**, послідовно, логічно, зв'язно.

Зміст курсової роботи передбачає назву розділів й основних параграфів та нумерацію сторінок (**додаток 3**).

Зміст (текст) курсової роботи повинен:

- відповідати меті та завданням роботи;
- розкривати тему курсової роботи;
- відповідати сучасним вимогам науки;
- мати чітку структуру і логічні зв'язки;
- містити переконливі аргументи та висновки;
- бути лаконічним;
- узагальнювати результати та обговорювати практичні рекомендації;
- розкривати тісний взаємозв'язок теорії і практики.

Складений здобувачами освіти **план курсової роботи** із зазначенням основних розділів і підрозділів, обов'язково узгоджується з керівником і фіксується у картці контролю. План курсової роботи повинен відображати її структуру, під якою розуміється порядок komponування і взаємозв'язок окремих її частин.

У вступі розкриваються актуальність та практичне значення обраної теми, мета й основні завдання, предмет і об'єкт дослідження. Правильне

визначення здобувачами освіти мети роботи дає змогу виокремити в ній основний напрямок дослідження, упорядкувати пошук і аналіз матеріалу, підвищити якість роботи, уникнути загальних міркувань.

Основна частина, що складається з 2 основних розділів, які, у свою чергу, можуть поділятися на підрозділи, що за змістом відповідають тематичній спрямованості, підпорядковуються основній меті та завданням, органічно взаємопов'язуються, мають приблизно однаковий обсяг.

Основна частина (розділи) складається з теоретичної та практичної, де розкривається зміст теми дослідження. Зокрема, у першій частині (теоретичній) курсової роботи подається аналіз наукової літератури, що включає: а) історико-педагогічний аспект проблеми; б) її філософське і психологічне обґрунтування з позицій педагогічної науки; в) провідні концепції сучасної педагогічної теорії з певної проблеми. У другій частині (практичній (експериментальній)) варто описати засоби, технології, методи і форми удосконалення певного аспекту освітнього процесу, педагогічний досвід роботи з відповідної проблеми закладу освіти (окремого вчителя), використовуючи матеріали спостережень, бесід з учителями, дітьми, батьками або публікації в педагогічній періодиці. Особливо цінним у цій частині роботи є опис власного дослідження.

Кожен параграф і розділ необхідно завершувати лаконічними висновками, що логічно узагальнюють викладене. При цьому треба пам'ятати, що дослівне запозичення чужого тексту, яке не супроводжується посиланням на джерело, називається плагіатом і суворо карається у науковому середовищі. Робота, автор якої допустився плагіату, знімається з розгляду незалежно від стадії підготовки без права її повторного захисту.

Кожен новий розділ роботи починається з нової сторінки, а між підрозділами залишаються проміжки у 2-3 рядки. У тексті роботи таблиці, малюнки, схеми, рисунки повинні мати назви, нумерацію (арабськими цифрами) і посилання на них в тексті. Наприклад, рисунок, Рис.1.1. Відповіді респондентів на питання «Чи снідаєш ти вранці вдома?». Наприклад, таблиця, Табл. 2.1. Рівні вихованості молодших школярів.

Заключна частина включає підбиття підсумків, висновки, формулювання рекомендацій та пропозицій.

Перед додатками подається **список використаних джерел**, який укладається в алфавітному порядку. Бібліографічний опис оформлюється згідно з ДСТУ 8302:2015. «Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання».

Додатки включають дослідницьку роботу з дітьми, розробки уроків, цікавих заходів, допоміжні матеріали (таблиці, ілюстрації, схеми тощо). Кожен додаток починається з нової сторінки, у правому верхньому куті написано слово «Додаток». Додаток має тематичний заголовок. Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, Ї, І, Й, О, Ч, Ь, наприклад: додаток А. У тексті роботи посилання на додатки обов'язкове.

5. Технічне оформлення курсової роботи

Курсова робота має бути надрукована чітко, розбірливо, з дотриманням правил орфографії, з **одного боку білого аркуша формату А 4 (210×297)**, що має **поле**: верхнє – 15 мм, нижнє – 15 мм, правє – 15 мм, лівє – 20 мм.

Нумерація сторінок проставляється вгорі в правому куті. Якщо в тексті курсової роботи є таблиці, графіки, ілюстрації тощо, розміщені на окремих листках, їх необхідно включати в загальну нумерацію.

Першою сторінкою вважається титульна, на якій цифра «1» не ставиться. Загальна нумерація роботи починається з наступної сторінки (Зміст курсової роботи) з цифри «2».

Орієнтований обсяг курсової роботи: 30-35 друкованих сторінок.

Друкується робота **14 шрифтом через інтервал 1,5.**

У тексті курсової роботи повинні бути **посилання на літературні джерела**, причому вказується тільки порядковий номер, під яким вони містяться в списку літератури. Наприклад, [5]. 5.8. Число цитат в роботі мінімальне з точних наук і достатнє для аргументації теоретичних положень в роботах з гуманітарних наук. У кінці наведеної цитати (після лапок) у квадратних дужках ставиться спочатку номер першоджерела, зазначений у списку використаної літератури, потім номер сторінки. Наприклад, «... цитата ...» [3, с. 14].

6. Відгук наукового керівника на курсову роботу

Науковий керівник протягом десяти днів надає на кожну курсову роботу **письмовий відгук**.

Відгук повинен відображати загальну характеристику роботи та містити **вмотивований висновок** про можливість чи неможливість допуску її до захисту.

Відгук на курсову роботу здобувача освіти оформляється **на спеціальному бланку. Орієнтовний обсяг відгуку – одна сторінка.**

Оцінювання змісту курсової роботи здобувачів освіти проводиться за такими критеріями:

Оцінка	Критерії оцінювання змісту курсової роботи
«допущено»	1. У роботі в достатньому обсязі висвітлені питання плану. 2. Використані основні літературні та нормативні джерела, рекомендовані кафедрою 3. Допускається припущення студентом декількох помилок при розкритті питань плану, за умови можливості їх усунення під час захисту роботи. 4. Робота відповідає формальним вимогам, які пред'являються до курсових робіт.
«недопущено»	Тема не розкрита або в ній виявлено плагіат

Курсова робота, яка оцінена «не допущено», до захисту не допускається і повертається студентові для доопрацювання. Вона може бути повторно подана на рецензування після усунення недоліків, на які вказав рецензент.

7. Захист та оцінювання курсової роботи

Захист курсової роботи проводиться згідно з графіком, перед комісією у складі трьох викладач кафебри та за участю керівник курсової роботи.

Заздалегідь здобувач освіти складає доповідь тривалістю 5-8 хв. У доповіді зазначає тему курсової роботи, її актуальність та значущість, мету і завдання курсової роботи, стисло розкриває зміст роботи; знайомить із результатами практичного дослідження, висновками, пропозиціями.

Після стислої доповіді здобувач освіти **відповідає на запитання викладачів** присутніх на захисті.

Під час захисту курсової роботи **оцінюється якість виконання, рівень знань і набутих навичок щодо висвітлення теми**, вміння аналізувати практичну діяльність, логічно й аргументовано викладати думки, відповідати на запитання, обґрунтовувати власну позицію.

Курсова робота оцінюється за національною шкалою та шкалою ЄКТС. Оцінка виставляється на закритому засіданні комісії і оголошується її головою всім присутнім на відкритому засіданні. Оцінка виставляється з урахуванням рецензії та якості захисту роботи автором.

При оцінці курсової роботи враховується:

- науково-теоретичний рівень змісту, теоретична обґрунтованість теми, чітко розроблений науковий апарат;
- вироблення навичок щодо розробки і вирішення наукової проблеми: вміння самостійно працювати з літературними джерелами, виділяти й аналізувати провідні концепції, ставити експеримент, грамотно оформляти бібліографію;
- використання методів дослідження, самостійний і творчий підхід до аналізу явищ і процесів;
- планомірний і систематичний характер роботи здобувача освіти над темою;
- правильність оформлення курсової роботи і своєчасність її подання.

Якщо здобувач освіти отримає **незадовільну оцінку**, він повинен виконати роботу за новою темою або переробити попередню роботу за встановлений комісією термін.

У випадку порушення термінів подання робіт без поважних причин курсова робота не приймається, а здобувач освіти не допускається до захисту, що вважається академічною заборгованістю. Ліквідація академічної заборгованості здійснюється аналогічно до інших форм підсумкового контролю.

Остаточна оцінка виставляється після захисту курсової роботи. **Здобувач освіти може підвищити попередньо виставлену оцінку**, якщо до захисту усуне основні недоліки, вказані в рецензії.

Оцінка вноситься до залікової книжки, в навчальний журнал групи, у загальну відомість оцінок до диплому, а також проставляється на титульному аркуші роботи та рецензії на неї.

У випадку, коли захист курсової роботи оцінено на «незадовільно», здобувачеві освіти надається двотижневий термін для її доопрацювання.

Здобувачі освіти, які претендують на диплом з відзнакою, повинні виконати курсову роботу на відмінно.

8. Професійна етика

У процесі підготовки курсової роботи особлива увага звертається на недопущення **порушення здобувачем освіти правил професійної етики**. До таких порушень відносяться насамперед плагіат, фальсифікація даних і помилкове цитування.

Плагіат передбачає наявність прямих запозичень без відповідних посилань з усіх друкованих та електронних джерел, захищених раніше курсових робіт.

Використання інструментів штучного інтелекту здійснюється у межах вимог академічної доброчесності та відповідно до Політик впровадження та використання ШІ в Коледжі. Здобувач освіти зобов'язаний використовувати технології штучного інтелекту відповідально, прозоро та етично, з обов'язковим дотриманням принципів академічної доброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в курсовій роботі здобувача освіти є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до Положення про академічну доброчесність учасників освітнього процесу Комунального закладу вищої освіти «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради.

Фальсифікація передбачає підробку або зміну вихідних даних з метою доведення правильності висновку (гіпотези і т. ін.), а також умисне використання неправдивих даних як основу для аналізу. Помилковим вважається цитування, яке має посилання на джерело, яке такої інформації не містить. Виявлення зазначених порушень професійної етики є підставою для зниження оцінки за курсову роботу (включно – до незадовільної оцінки). Здобувач пише заяву щодо ознайомлення з правилами виявлення та запобігання академічному плагіату та надання згоди на передачу роботи для обробки та збереження в Системі виявлення збігів/ідентичності/схожості (додаток 4).

9. Зберігання курсової роботи

Зброшурована курсова робота здається на кафедру, де зберігається за описом у терміни, визначені Положенням про виконання курсових робіт у комунальному закладі вищої освіти «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради.

Додаток 1

Етапи написання курсової роботи та її захист

№ з/п	Назва етапів	Термін виконання	Відмітки про виконання (підпис керівника)
1.	Вибір теми		
2.	Вивчення літературних джерел, складання плану курсової роботи		
3.	Узгодження плану курсової роботи з керівником		
4.	Підготовка першого розділу курсової роботи та подання керівнику		
5.	Підготовка другого розділу курсової роботи та подання керівнику		
6.	Підготовка вступу та висновків курсової роботи та подання керівнику		
7.	Доопрацювання курсової роботи з урахуванням		

	зауважень керівника		
8.	Подання керівнику закінченої курсової роботи		
9.	Отримання рецензії керівника курсової роботи		
10.	Захист курсової роботи		

Завдання отримано _____
(дата, підпис)

Керівник _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

«_____» _____ 2025 року

УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ І НАУКИ
ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«ЛУЦЬКИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ КОЛЕДЖ»
ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ

Факультет початкової освіти та фізичної культури
Кафедра загальної педагогіки, психології та методики початкової освіти

**ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНІ ІДЕЇ
У ТВОРЧІЙ СПАДЩИНІ ГРИГОРІЯ СКОВОРОДИ**

Курсова робота
з освітнього компонента
«Педагогіка. Історія педагогіки»
здобувача освіти 41ММ групи
спеціальності 014.13 Середня освіта
(Музичне мистецтво)
Кадири Євгенія Васильовича

Керівник: старший викладач
кафедри загальної педагогіки, психології та
методики початкової освіти, кандидат
педагогічних наук
Борбич Наталія Віталіївна

Національна шкала _____
Кількість балів: _____ Оцінка: ECTS _____
Члени комісії

_____
(підпис)

_____
(прізвище та ініціали)

_____
(підпис)

_____
(прізвище та ініціали)

_____
(підпис)

_____
(прізвище та ініціали)

Зміст

Вступ.....	3
Розділ 1. Теоретичні аспекти проблеми збереження та зміцнення здоров'я у біографічних відомостях життєвого та творчого шляху Г. Сковороди.....	6
1.1. Життєпис Григорія Сковороди як приклад здорового життя особистості.....	6
1.2. Філософсько-педагогічне значення дружби у збереженні душевного та психічного здоров'я людини у розумінні Г. Сковороди.....	11
Розділ 2. Практичне ознайомлення школярів із здоров'язберезувальними ідеями Г. Сковороди в умовах сучасного закладу загальної середньої освіти...	16
2.1. Висвітлення положень Г. Сковороди про здоров'я та раціональний спосіб життя людини.....	16
2.2. Використання спадщини Г. Сковороди в умовах сучасного освітнього процесу.....	20
Висновки.....	27
Список використаних джерел.....	29

Завідувачу кафедри

(назва кафедри)

ім'я, прізвище)

здобувача / здобувачки факультету

(назва факультету)

курсу, групи _____

(ім'я, прізвище здобувача освіти)

ЗАЯВА

З правилами Положення про систему виявлення та запобігання академічному плагіату у Комунальному закладі вищої освіти «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради від 26 серпня 2022 року ознайомлений(а).

Про використання Системи виявлення збігів/ідентичності/схожості в курсових роботах здобувачів освіти оповіщений(а). Надаю Комунальному закладу вищої освіти «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради право на передачу моєї роботи для обробки та збереження в Системі виявлення збігів/ідентичності/схожості та використання роботи для виявлення плагіату в інших роботах, які завантажувалися/завантажуються для перевірки Системою виявлення збігів/ідентичності/схожості та користувачами, які мають доступ до цієї Системи, виключно в обмежених цілях для виявлення плагіату в текстах робіт.

Робота виконана мною самостійно та надається для перевірки Комунальному закладу вищої освіти «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради на плагіат. Електронна версія роботи збігається (ідентична) з друкованою.

Дата _____

Підпис _____